

контролю за діяльністю політико-управлінських структур з боку народу, протидії бюрократичним перекрученням в діяльному апараті управління, відокремлення функцій управління від суспільства. Також через розвиток демократії суспільство задовольняє потребу своїх членів брати участь в управлінні державою.

Брак цілісної концепції політичної соціалізації особи призводить до того, що політичні позиції індивідів зумовлено не впливом лідерів, ЗМІ, політичних партій, а їх економічним становищем. Вивчення досвіду західних країн, його адаптація до особливостей українського суспільства допоможе формуванню нової концепції політичної соціалізації, де одним із головних завдань буде імплементація демократичних цінностей, взаємоповаги у відносинах індивіда і влади, що потребує послідовного розширення соціально-політичної сфери участі особи в житті суспільства. Створення адаптованої концепції політичної соціалізації забезпечить спадкоємність політичного розвитку і збереження стабільності суспільства під час змінення поколінь.

Кругол М.
НТУ «ХП»

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОПТОВОГО РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ

Економічна криза в державі зумовила значне загострення фінансової ситуації в електроенергетиці. Енергетичне обладнання майже вичерпало технічний ресурс, що призводить до зростання потреб у коштах на реконструкцію, ремонт і технічне обслуговування. Незадовільно вирішуються питання щодо залучення технічних інновацій, технологічної модернізації та інвестицій.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції функціонування та розвитку оптового ринку електричної енергії України» спричинила реформування електроенергетичної галузі. Під час створення оптового ринку електричної енергії розглядалося декілька моделей оптових ринків електричної енергії, які успішно працюють у європейських країнах. Серед них виділено три моделі, що відповідають вертикально розмежованій структурі енергетики країни: а) єдиного покупця; б) повномасштабного (обов'язкового) оптового ринку; в) двосторонніх договорів з балансувальним ринком.

З урахуванням досвіду європейських країн обрано модель двосторонніх договорів з балансувальним ринком. Учасники ринку й суб'єкти, які забезпечують його функціонування, залишилися незмінними. Оператор ринку, засновниками якого є учасники ринку, стає оператором балансувального ринку. Він реєструє двосторонні договори; розробляє графік виробництва на підставі заявок виробників і прогнозування споживання; виконує функції розпорядника системи обліку для визначення обсягів купівлі та продажу електричної енергії на балансувальному ринку на базі вимірів та погодинних цін, що встановлюються за правилами цього ринку; виставляє рахунки від виробника до постачальника, від виробника до споживача та відповідні суми платежів від кожного учасника ринку для оплати операторові магістральних мереж та операторові системи. Основні відносини купівлі-продажу – двосторонні договори між виробниками та постачальниками або споживачами. Умови таких договорів визначатимуть їх сторони з урахуванням вимог, установленими НКРЕ.

Під час формування оптового ринку електроенергії опрацьовано та прийнято цілу низку законів і підзаконних актів, основними з яких є Закон України про електроенергетику, що зумовив ринковий розвиток енергетичної галузі України. Правила оптового ринку електроенергії (ОРЕ) України, що врегульовують правовідносини між його учасниками, затверджено Постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України від 23.07.2003 №921 «Про затвердження Правил Оптового ринку електричної енергії України» в редакції, затвердженій Радою ринку від 4 вересня 2003 р.». Для забезпечення функціонування ОРЕ в жовтні 1998 р. у складі Державного підприємства «Національна енергетична компанія (НЕК) «Укренерго» як перший крок на шляху створення державного підприємства «Енергоринок» створено спеціалізований відокремлений підрозділ (СВП) «Енергоринок». Основна функція цього об'єднання декількох структурних підрозділів НЕК «Укренерго» – забезпечити діяльність ОРЕ України згідно з вимогами Договору між цього членами Оптового ринку електричної енергії України.

На виконання Указів Президента України від 04.04.95 №282/95 та від 19.08.97 №853/97, згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 05.05.2000 №755 «Про утворення державного підприємства «Енергоринок» та відповідно до чинного ДЧОРЕ відбулося передання функцій від зазначеного підрозділу утвореному Державному підприємству (ДП) «Енергоринок». Головною метою цього заходу є оптимізація й удосконалення механізмів організації ОРЕ та поліпшення стану справ із розрахунками за електроенергію. Наказом ДП

«Енергоринок» №1 від 01.07.2000 введено в дію організаційну структуру та штатний розклад підприємства, тобто відбулося передання функцій від СВП «Енергоринок» до ДП «Енергоринок». Підприємство розпочало свою діяльність як самостійна юридична особа. Згодом набув чинності Статут підприємства, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2000 №922.

Права й обов'язки всіх учасників ринку визначено в договорі між членами ОРЕ України. Кожний учасник ринку висловлює свою згоду із цими правилами шляхом підписання «Угоди про відповідність Правилам діяльності на ринку». У процесі подальшого розвитку ОРЕ зберігається розмежування основних видів діяльності – виробництво, передання магістральними електричними мережами, розподіл (передання локальними електричними мережами) і постачання, які здійснюються на підставі відповідних ліцензій. Кількість суб'єктів ОРЕ (енергогенерувальні, розподільчі й постачальні компанії) може змінюватися.

За роки функціонування чинної моделі ОРЕ запроваджено основи ринкових відносин в електроенергетиці й досягнуто позитивних зрушень, зокрема діє нормативно-правова база (основа подальшого розвитку), сформовано основи конкурентних відносин у галузі, збережено єдину енергосистему України та створено умови функціонування збалансованого ринку виробництва й постачання електроенергії.

Марченко Т.
НТУ «ХП»

ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МАРКИ В УКРАЇНІ

Правове регулювання відносин, які виникають у зв'язку з набуттям, здійсненням і захистом прав інтелектуальної власності на торговельну марку, передбачене Конституцією України, Цивільним кодексом України (ЦК України), Господарським кодексом України (ГК України), Законом України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», іншими нормативно-правовими актами України, а також відповідними чинними міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

Актуальність теми зумовлено тим, що торговельна марка є особливим унікальним об'єктом права інтелектуальної власності, засобом індивідуалізації товарів і послуг. Досі не розв'язаною залишається проблема застосування термінології у сфері права

інтелектуальної власності в законодавстві України. Так, у законодавстві та практиці вживають різні терміни на позначення поняття торговельної марки. Найбільш поширені терміни товарний знак, торговельна марка, знак для товарів і послуг, торговий знак, «логотип», торгова марка, бренд.

Торговельна марка (згідно зі ст. 492 ЦК України) – будь-яке позначення або будь-яка комбінація позначень, придатних для вирізнення товарів (послуг), що виробляються (надаються) однією особою, від товарів (послуг), що виробляються (надаються) іншими особами.

У Законі України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» (ст. 1) уживають термін «знак для товарів і послуг». Це позначення, за яким товари й послуги одних осіб різняться від товарів і послуг інших осіб.

Отже, у Законодавстві України існують такі терміни, як торговельна марка (ЦК України, глава 44, ст. 492–500, ГК України, глава 16, ст. 157, 158), знак для товарів і послуг (ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»), що хоч і підтверджує тотожність цих назв, однак негативно впливає під час застосування норм законодавства та є неприпустимим (на думку правознавців).

Міжнародна правова охорона торговельних марок також не є досконалою. Серед поширених її проблем □ відсутність єдиних способів оцінення схожості до ступеня змішування, на відміну від звичайних асоціацій, у контексті порушення прав на торговельну марку; вироблення критеріїв належного використання торговельної марки з метою збереження прав на марку; обсяг охорони загальновідомих торговельних марок у разі використання на несхожих товарах.

Михайлова К.
НТУ «ХП»

БЕЗРОБІТТЯ ЯК ПРОБЛЕМА НА ШЛЯХУ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА І ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ

Однією із соціально-економічних проблем сучасного етапу розвитку вітчизняної економіки на шляху формування громадянського суспільства та правової держави в Україні є безробіття. Надмірне безробіття негативно відбивається на всій економіці країни, тому це питання є актуальним.